

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

характер та результат буття концепту приватного права в умовах нестійкої динамічної рівноважності суспільства, активізації неприхованого протистояння відкритого та закритого суспільств.

Список використаних джерел:

1. Карл Поппер. Закрите суспільство та його вороги. Т. І. К., 1994. С. 194–199; 213–214; 226–227; 357–359. 444 с.
2. <https://histua.com/slovník/s/suspilstvo-vidkrite-i-zakrite>
3. Сорос Дж. Відкрите суспільство. Реформування глобального капіталізму. Харків: Фоліо, 2018. С. 124. 363 с.
4. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Приватне право як концепт. Том V. Протистояння відкритого та закритого суспільств і приватне право. Частина I. Приватне право у відкритому суспільстві : монографія, Одеса : Фенікс, 2022. С.64–65. 432 с.

Ключові слова: відкрите суспільство, приватне право, цивільне право, концептний метод.

Key words: open society, private law, civil law, conceptual method.

ДАВИДОВА ІРИНА ВІТАЛІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор*

ДОГОВОРИ НА РОЗРОБКУ ВЕБ-САЙТІВ: ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Розвиток інформаційних технологій актуалізує питання щодо нормативно-правового забезпечення відносин в цифровому середовищі, адже фактична значимість цифрового середовища очевидна і вона відіграє важливу роль як в професійній діяльності певної категорії осіб, так і в повсякденному житті кожного окремо. Одним із об'єктів цифрового середовища на який розповсюджується відносини в сфері ІТ технологій є веб-сайти та його складові (веб-сторінки, файли).

Створення веб-сайтів вимагає певних креативних зусиль, часу, технічних знань та навичок з боку їх творців, тому в сукупності цей процес є творчим. Враховуючи той факт, що досить часто веб-сайт та розміщена на них інформація неправомірно копіюється та використовується особами, які не доклали жодних зусиль до їх створення, веб-сайт розглядається не лише як об'єкт цифрового середовища, а й як результат інтелектуальної, творчої діяльності.

В Україні, як і інших країнах світу, розвивається законодавство, яке регулює інформаційні відносини. Нині це, зокрема, Закони України Про інформацію», «Про державну статистику», «Про науково-технічну інформацію», «Про національний архівний фонд і архівні установи», «Про державну таємницю», «Про захист інформації в автоматизованих системах» та ін.

На сучасному етапі не уявляється можливим зайняття підприємницькою діяльністю без веб-сайтів, адже вони є необхідним реквізитом кожного підприємства. Веб-сайт це не лише «віртуальний офіс» чи «візитна картка» в мережі Інтернет, а й самостійний інструмент здійснення підприємницької діяльності та отримання прибутку. На його розробку, наповнення і підтримання іноді витрачаються чималі кошти.

В Законі України «Про авторські та суміжні права» закріплено, що «веб-сайт це сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, інших об'єктів авторського права і (або) суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту і (або) облікового запису власника цього веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики і (або) числової адреси за Інтернет – протоколом.

Тобто, основним є класифікація сайту як різновиду програмного забезпечення. У свою чергу, комп'ютерні програми та компіляції даних відповідно до ст. 433 ЦК України є об'єктами авторського права. Такі об'єкти охороняються як літературні твори (відповідно до згаданого вже Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Тому аби правомірно користуватися веб-сайтом, необхідно спочатку укласти договір з його розробником.

Правовою формою, що опосередковує використання творів науки, літератури, мистецтва є цивільно-правовий договір. Відповідно до норм ЦКУ, такі договори структуровані в окрему групу – договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Відповідно до ст. 1107 ЦК України розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких договорів: ліцензійний договір, договір про створення на замовлення і використання об'єкта права інтелектуальної власності, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Цей перелік не є вичерпним, тому що відповідно до ст. 6 ЦК України учасники цивільних відносин, опираючись на принцип свободи договору, можуть укласти і інший договір, що не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам. Отже, говорячи про договори про розробку веб-сайтів, та враховуючи вищевикладений перелік договорів, більш докладно зупинимось на договорі про створення за замовленням і використання об'єкта інтелектуальної власності, відповідно до якого одна сторона (творець) зобов'язується створити об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до вимог другої сторони (замовника) та в установлений строк.

Аналіз зазначеного договору почнемо з формулювання «одна сторона зобов'язується створити об'єкт права», що вказує на його консенсуальну природу за моментом укладення правочину. Договір є взаємним, оскільки з факту його укладання кожна із сторін набуває взаємних прав і обов'язків. Основним обов'язком творця є створення відповідно до вимог замовника об'єкта інтелектуальної власності. Основним обов'язком замовника є використання створеного об'єкта

договору на умовах, що погоджені сторонами. Основним правом творця є вимога щодо дотримання порядку використання об'єкту, а правом замовника – вимагати створення об'єкта відповідно до його вимог. Якщо договір носить відплатний характер, то творець має право на оплату своєї праці, а, відповідно, замовник зобов'язаний оплатити згідно умов договору, проте в визначенні договору нічого не зазначено про оплату праці творця. Відповідно до ст. 445 ЦК України передбачено право автора на плату за використання його твору, якщо інше не встановлено законом, а згідно з ч. 4 ст. 626 ЦК України – договір є відплатним, якщо інше не встановлено договором, законом або не випливає із суті договору. Також в ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» говориться про те, що авторський договір замовлення може передбачати виплату замовником авансу як частини авторської винагороди. Тому залежно від домовленості сторін договір може носити як відплатний, так і безвідплатний характер.

Аналіз позицій щодо питання про ідентифікацію веб-сайта як одного з об'єктів авторського права та ототожнення його навіть з комп'ютерною програмою чи базою даних, в залежності від контенту (наповнення), піддається значній критиці, так само як і згадування про веб-сайт як «апаратний засіб». Зокрема, це пояснюється тим, що веб-сайт (як складний об'єкт права інтелектуальної власності) характеризується поряд з окремими ознаками, притаманними складним речам, і специфічними ознаками, типовими для результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Аналіз судової практики щодо регулювання питань стосовно договору на розробку веб-сайтів можна зробити висновок, що коло питань, які виникають у позивачів, є доволі широким. Це, зокрема, не визначення або нечітке визначення в умовах договору, його додатках (як наприклад технічне завдання), який саме кінцевий продукт хоче бачити замовник, потребує конкретизації його контент та права використання цього контенту, в якому об'ємі можливе це використання. Наприклад веб-сайт, з технічної точки зору, може містити безліч веб-сторінок, які в свою чергу є його складовими, проте, якщо в умовах договору на розробку не визначено конкретний контент, який підлягає розробці, вимога щодо нього є безпідставна, тобто на момент складання договору, у замовника та творця різне бачення щодо предмету договору, його функціонування та кінцевого результату. Це обумовлене, перш за все, як непорозумінням технічної складової так і недосконалою нормативно-правовою базою, що породжує суперечки.

Отже, нагальною необхідним є формулювання визначення веб-сайту в нормативно-правових актах, із зазначенням відповідних прав власника ресурсу, а також авторів контенту та користувачів; передбачення формування єдиного договору на створення саме веб-сайту, надання послуг хостингу, розміщення контенту на веб-сайті, реєстрації домену, для створення системи захисту авторських прав та боротьби із порушниками; створення єдиного державного реєстру власників доменних імен в загальнодержавній доменній зоні .ua, включити, у разі необхідності, регіональні, такі як od.ua, kiev.ua тощо; введення процедури

перевірки особистих даних власників доменів, що дозволить персоналізувати відповідальність за несанкціоноване розміщення в мережі об'єктів, які охороняються авторським правом.

Ключові слова: договір, веб-сайт, об'єкт права інтелектуальної власності, авторське право.

Key words: contract, website, object of intellectual property rights, copyright.

САФОНЧИК ОКСАНА ІВАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ НЕРУХОМОГО МАЙНА ТА ІНШИХ МАЙНОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасності, зокрема на території України, коли кожного дня виникає суттєва небезпека як для громадян України так і для їхнього майна, у зв'язку з повномасштабними бойовими діями військових формувань РФ на території України, актуальним питанням є захист громадян України, забезпечення їхньої безпеки, прав, в тому числі майнових прав (прав власності тощо), свобод та життя. Під захистом права власності розуміють сукупність передбачених законом цивільно-правових заходів, які, по-перше, гарантують нормальне господарське використання майна (тобто вони забезпечують захист відносин власності у їхньому непорушеному стані), а по-друге – застосовуються для відновлення порушених правовідносин власності, для усунення перешкод, які заважають їх нормальному функціонуванню, для відшкодування збитків, завданих власнику.

З повномасштабним вторгненням на територію України країни агресора – РФ, велика кількість громадян України зіткнулись із проблемами такими як: незаконне заволодіння окупаційною владою та незаконними військовими формуваннями майна громадян України; руйнування та знищення майна (рухомого та нерухомого); незаконне відчуження майна окупаційною владою, тощо.

На міжнародному рівні цивільне населення користується загальним захистом від наслідків воєнних дій. Міжнародне гуманітарне право, що застосовується під час збройних конфліктів, будується на принципі проведення різниці між цивільними особами (і цивільними об'єктами) та військовими (і військовими об'єктами).

За розрахунками KSE, з початку військової агресії РФ в Україні було пошкоджено, зруйновано або захоплено близько 130 000 житлових будинків, 2300 навчальних закладів, 910 медичних закладів, тощо. Багато сімей залишилось без даху над головою та засобів існування. Однак, враховуючи міжнародне право щодо захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій, уряд нашої держави вживає усіх

Мурашко Анастасія Сергіївна

Перспективні напрями використання профайлінгу в Україні 472

**Наумович Ігор Сергійович,
Стаурська Олександра Миколаївна**

Характеристика особи злочинця у кримінальних
провадженнях, пов'язаних з незаконним обігом
особливо небезпечних наркотичних засобів 474

Падалка Лілія Олегівна

Використання методології розвідувальної аналітики
для забезпечення окремих тактичних операцій
під час розслідування злочинів у сфері оподаткування 477

Пастух Аліна Володимирівна

Обставини, що підлягають встановленню під час досудового
розслідування злочинів, пов'язаних із порушенням
правил екологічної безпеки 480

Цибульський Дмитро Васильович

Щодо питання особливостей взаємодії правоохоронних органів
з громадськими організаціями 481

Чернов Олександр Віталійович

Криміналістичні та логіко-психологічні принципи
пізнавально-розумової роботи слідчого на початковому етапі
розслідування умисних вбивств працівників правоохоронних
органів при виконанні ними службових обов'язків 484

Якимович Роман Іванович

Окремі обставини, що підлягають встановленню
під час розслідування злочинної діяльності суб'єктів
підвищеного злочинного впливу 489

Алексеева Ліна Леонідівна

Постзлочинна поведінка як об'єкт криміналістичного дослідження . . . 491

**СЕКЦІЯ 23
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО
ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА**

Харитонов Євген Олегович

Відкрите суспільство і приватне право як європейські
орієнтири розвитку 494

Давидова Ірина Віталіївна

Договори на розробку веб-сайтів: деякі питання
правового регулювання 498

Сафончик Оксана Іванівна

Окремі питання захисту нерухомого майна та інших
майнових прав фізичних осіб в умовах воєнного стану 501